

8.3 Το πλαίσιο σχεδιασμού των στρατηγικών στόχων

Ο σχεδιασμός της στρατηγικής είναι προϊόν συν-οικοδόμησης από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία διάγνωσης και εκφράζει την βούλησή τους για την αναδιοργάνωση των κρίσιμων τομέων δραστηριότητας σε μια προοπτική εδαφικής βιώσιμης ανάπτυξης όπου η καινοτομία και ο πειραματισμός θα πρέπει να ευνοηθούν.

Ο στόχος της στρατηγικής «εδαφικής βιώσιμης ανάπτυξης» του Τροόδους επιδιώκει με συνδυασμένες και συγκεκριμένες παρεμβάσεις, να δημιουργήσει ένα ζωντανό και ελκυστικό βουνό, εστιάζοντας, στους ιδιαίτερους πόρους, στην ποιότητα ζωής, και στην αιεφόρο διαχείριση του περιβάλλοντος. Για την προώθηση αυτής της στόχευσης πρέπει η στρατηγική να συμβάλλει ώστε η περιοχή να:

- α)** διατηρήσει και αναδιατάξει το παραγωγικό της δυναμικό μέσω της δημιουργίας μιας διακριτής και ανταγωνιστικής Ορεινής Οικονομίας υψηλής αξίας η οποία να ενισχύσει το τοπικό εισόδημα, στόχευση η οποία αφορά κυρίως τους δρώντες του Τροόδους,
- β)** καταστήσει το πλαίσιο ζωής λειτουργικό και ελκυστικό με επίκεντρο τις κοινωνικές υπηρεσίες. Η προσπάθεια θα πρέπει να επικεντρωθεί στη ρίζα του προβλήματος που είναι η έλλειψη σχεδιασμού (χωροταξικού και αναπτυξιακού). Το πλαίσιο ζωής θα πρέπει να εξυπηρετεί τους ανθρώπους λαμβάνοντας υπόψη τις καθημερινές ανάγκες της οικογένειας και των προσώπων: εκπαίδευση, κινητικότητα, υγεία, δημιουργικότητα και ψηφιακή τεχνολογία. Η στόχευση αυτή αφορά κυρίως την Κυβέρνηση και την Κεντρική Διοίκηση,
- γ)** διαχειρισθεί τη σημαντική φυσική και πολιτιστική κληρονομιά μέσω στόχων και δράσεων που να εξασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ της προστασίας και της αξιοποίησής της στο πλαίσιο της νέας ορεινής οικονομίας αλλά και να διαμορφώνουν το πλαίσιο για μια πολιτική οικολογικής μετάβασης. Η επίτευξη του στόχου αυτού βασίζεται στη συνεργασία μεταξύ αρμόδιων υπηρεσιών και τοπικής κοινωνίας.
- δ)** εφαρμόσει καινοτόμες δημόσιες πολιτικές και διακυβέρνηση η οποία να επιδιώκει την αλληλεγγύη και τη συνεργασία αλλά και την αξιοποίηση της έρευνας.

8.3.1 Η εξειδίκευση των στρατηγικών στόχων με βάση τις κατευθύνσεις

Ο σχεδιασμός της ΕΣΑΟΚ οφείλει να εξειδικεύσει τις επιθυμίες του οράματος λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο των γενικών και ειδικών κατευθύνσεων. Οι κατευθύνσεις αυτές είναι το αποτέλεσμα επιλογών και προτεραιοτήτων οι οποίες προέκυψαν από τις διαβουλεύσεις με την τοπική κοινωνία και την Δημόσια Διοίκηση και οι οποίες με τη σειρά τους καθορίζουν το πλαίσιο σχεδιασμού της στρατηγικής του οράματος. Αυτές οι κατευθύνσεις, επιλογές και προτεραιότητες διαμορφώνουν το πλαίσιο προσδιορισμού και συνδυασμού των στρατηγικών στόχων. Σ' αυτό το πλαίσιο, ο στρατηγικός σχεδιασμός οφείλει να λάβει υπόψη:

- ⇒ τις γενικές κατευθύνσεις οι οποίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση οριζόντιων παρεμβάσεων και στηρίζουν ενδιάμεσους στόχους:
- α)** ενίσχυση της θετικής εικόνας και της ελκυστικότητας του βουνού,
 - β)** υποστήριξη των ανθρώπινων πόρων η οποία εστιάζει στην ορεινή οικονομία (εκπαίδευση, κατάρτιση, επιχειρηματικότητα) αλλά συνδέεται και με τη δυνατότητα του πλαισίου ζωής να προσφέρει υποδομές και υπηρεσίες πολιτιστικής δημιουργικότητας και αθλητικής δράσης,
 - γ)** ανάδειξη οικιστικών κέντρων ώστε να βελτιωθεί η παροχή υπηρεσιών μέσω της ενίσχυσης των συναλλαγών και των δικτυώσεων με κορυφαία δράση την προώθηση των συμπλεγμάτων υπηρεσιών,
 - δ)** συμμετοχή του Τροόδους στην λήψη προληπτικών μέτρων έναντι των αναμενόμενων επιπτώσεων λόγω υπερθέρμανσης του πλανήτη και
 - ε)** ανάδειξη της αξίας του ορεινού πολιτισμού μέσω της οργανωμένης κινητοποίησης της τοπικής κοινωνίας αλλά και της προσεκτικής σύνδεσής του με την οικονομία (προϊόντα, εναλλακτικός τουρισμός).
- ⇒ τις κατευθύνσεις οι οποίες αν και θεματικές επηρεάζουν τη χωρική οργάνωση της περιοχής του Τροόδους (πχ χωρική διάσταση της προσαρμογής του ΓεΣΥ και του εκπαιδευτικού συστήματος στο Τρόοδος).

8.3.2 Στρατηγικοί και τακτικοί στόχοι

Η στρατηγική δομείται συνδυάζοντας στρατηγικούς και τακτικούς στόχους. Οι **στρατηγικοί στόχοι** συνάδουν με το αναπτυξιακό δυναμικό και τους ευρισκόμενους σε λανθάνουσα κατάσταση πόρους της περιοχής, και εφόσον εξειδικευτούν και υποστηριχθούν από κατάλληλες πολιτικές και δράσεις είναι σε θέση να κινητοποιήσουν την περιοχή και να της δώσουν μια νέα αναπτυξιακή ώθηση. Η πραγμάτωση αυτών των στόχων θα συμβάλει στη διαμόρφωση της αναπτυξιακής ταυτότητας της περιοχής η οποία, με τη σειρά της, θα προβάλλει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα διακριτά της πλεονεκτήματα, δημιουργώντας στη συνέχεια, μια ελκυστική προς τα έξω και αξιοποιήσιμη προς τα μέσα, εικόνα.

Οι τακτικοί στόχοι που τίθενται στην περιοχή μελέτης αναφέρονται σε μια σειρά συντονισμένων μέσων και εστιασμένων παρεμβάσεων που εφαρμόζονται για την επίτευξη των στόχων. Υποστηρίζουν επιχειρησιακά τους στρατηγικούς στόχους, εξειδικεύουν τις επιδιώξεις και καθιστούν ακόμη πιο σαφές το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

8.3.2.1 Στρατηγικοί στόχοι

Τρεις παράγοντες επιβάλλουν στην ΕΣΑΟΚ να οργανώσει τους **Στρατηγικούς της Στόχους** με βάση το τρίπτυχο της ορεινότητας: παραγωγή, φύση και πλαίσιο ζωής:

- α)** το περιεχόμενο της βιώσιμης ανάπτυξης περιστρέφεται γύρω από τους τρεις περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς πόλους σε μακροπρόθεσμη διάσταση,
- β)** το εδαφικό πρότυπο της ανάπτυξης εστιάζοντας στην αξιοποίηση των τοπικών πόρων, έχει ανάγκη να οργανώσει το λογικό πλαίσιο στόχων και παρεμβάσεων με τρόπο που να ενισχύει την διασύνδεση των λειτουργιών μεταξύ παραγωγής, φύσης και πλαισίου ζωής,
- γ)** η ιδιαιτερότητα του βουνού ως προς τις συνθήκες διαβίωσης και την ισχυρή αλληλεξάρτηση φυσικών, παραγωγικών και ανθρώπινων πόρων, απαιτεί οριζόντιες προσαρμοσμένες πολιτικές λόγω ακριβώς αυτής της αλληλεξάρτησης,

Η διάγνωση έδειξε ότι οι σχέσεις μεταξύ των παραγωγικών (παραδοσιακά προϊόντα, μικρή βιοτεχνία, τουριστικές υπηρεσίες συνδεδεμένες με την ελκυστικότητα της φυσικής & πολιτιστικής κληρονομιάς), κοινωνικών (Β' κατοικία, οργανωμένα σύνολα) και χωρικών (ιστορικές περιοχές, οικιστικές ενότητες, κύτταρα ανάπτυξης) δομών της περιοχής, ευνοούν τη διασύνδεση των λειτουργιών μεταξύ των τομέων της παραγωγής, της φύσης και του πλαισίου ζωής.

Η διασύνδεση αυτή μπορεί να ενισχυθεί στο εσωτερικό ενός λογικού πλαισίου σύμφωνα με το οποίο, η διαχείριση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να αναπαράγει εκείνους τους πόρους και τα ιδιότυπα χαρακτηριστικά τους τα οποία θα επιτρέψουν την ανάπτυξη μιας ανταγωνιστικότητας με βάση τη διακριτότητα. Αυτή η λογική σχέση μπορεί να οδηγήσει στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας και των εισοδημάτων και κατ' επέκταση, στη συγκράτηση ή και στην προσέλκυση νέου πληθυσμού αν υποστηρίζεται από ένα ελκυστικό πλαίσιο ζωής. Παράλληλα, προκύπτει ότι αν η δόμηση των στρατηγικών στόχων εξασφαλίζει την συνεκτικότητα των λειτουργιών αυτών των τριών πεδίων, θα συμβάλλει ταυτόχρονα, στον αναπροσανατολισμό της περιοχής Τροόδους προς το εδαφικό πρότυπο ανάπτυξης.

8.3.2.2 Τακτικοί στόχοι

Οι ειδικές κατευθύνσεις και οι εξειδικεύσεις τους (τομειακού και διατομειακού περιεχομένου) οι οποίες διατυπώθηκαν παραπάνω, θα προωθηθούν μέσω των τακτικών στόχων. Αυτό σημαίνει ότι οι τακτικοί στόχοι θα πρέπει να «φέρουν» τις κινητήριες δυνάμεις με τις οποίες θα προωθηθούν:

- ⇒ η ανάδειξη της ταυτότητας ως προϋπόθεση της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων και υπηρεσιών της ορεινής οικονομία

- ⇒ η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και των διατομεακών συνεργασιών ώστε η παραπάνω αύξηση να επιτευχθεί τοπικά και να αγκαλιάσει όλους τους τομείς της τοπικής οικονομίας
- ⇒ η ενιαία διαχείριση των φυσικών πόρων για να αποφευχθούν οι επικαλύψεις αρμοδιοτήτων και να συμμετάσχουν οι τοπικοί δρώντες
- ⇒ η μετατροπή της πολιτιστικής κληρονομιάς σε λειτουργίες αξιοποιήσιμες από την τοπική οικονομία
- ⇒ η χωρική αναδιοργάνωση υποδομών και υπηρεσιών
- ⇒ η ανάγκη επαναπροσδιορισμού της οικιστικής και χωροταξικής οργάνωσης